

Vairākos Cēsu novada pagastos – Dzērbenē, Inešos, Kaivē, Taurenē, Zosēnos, Mārsnēnos – no šī gada pašvaldības pakalpojumi pieejami pagastu bibliotēkās. Janvāra sākumā 70 Kaives pagasta iedzīvotāji nosūtīja Cēsu novada domei vēstuli, iebilstot pret pārmaiņām, ka pašvaldības pakalpojumus turpmāk pagastā sniegs nevis īpašs speciālists, bet bibliotekāre.

Kāds bijis pirmais mēnesis jaunajās pašvaldības pakalpojumu sniegšanas vietās – pagastu bibliotēkās? Te tagad var iesniegt priekšlikumus, sūdzības, jautājumus un iesniegumus Cēsu novada pašvaldībai, kā arī veikt komunālos, nekustamā īpašuma nodokļa un citus naudas maksājumus. Katrs iesniegums vai maksājums uzreiz tiek reģistrēts pašvaldības vienotajā sistēmā, un attiecīgais domes speciālists saņem informāciju. Dokumentu oriģināli vēlāk tiek nogādāti domē Cēsīs.

Līdz šim tāda pieredze jau biju-

si Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkai. Savukārt Taurenē bibliotekāre veic Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra speciālistes pienākumus, līdz ar to pieejami ne tikai pašvaldības pakalpojumi.

Iedzīvotājiem mainījies ierasts. Nav jādodas uz pagastmāju, bet gan bibliotēku. Bibliotekāres pamazām apgūst jaunus pienākumus un ar darbiem tiek galā. Ja ko nezina, sazinās ar kolēģiem, noskaidro. Katrā pagastā iezīmējas sīkas, laika gaitā atrisināmas problēmas. Aizvien vairākos klientu apkalpošanas centros - bibliotēkās - nav iespējas izdrukāt sadarbības sertifikātus, par kuriem interesējas ne viens vien. Apvienībās ar pielāides nokārtošanu nepieciešamajam datu bāzēm nesokas. Ja klientam nav internetbankas, bibliotekārs palīdzēt nevar. Vai sertifikāti vairs būs aktuāli pēc mēneša, rādīs valdības lēmumi. Zosēnos, Kaivē un Inešos bibliotēkās atrodas ēku otrajā stāvā, tādēļ ne visiem apmeklētājiem ir ērti pieejamas. □

PIEREDZE

Iedzīvotāji pamazām pieņem

Cēsu novada Vaives pagasta iedzīvotāji pašvaldības pakalpojumus jau no 2019. gada septembra var saņemt Rīdzenes bibliotēkā. Pakalpojumu centra speciāliste JANA SUKURE atzīst, ka cilvēki ātri pieraduši, jo, pirms bibliotēkā sāka sniegt pašvaldības pakalpojumus, par to runāts, skaidrots iedzīvotāju sanāsmēs. “Vecākiem cilvēkiem jebkuras pārmaiņas pieņem grūtāk. Aizvien ir tādi, kuri ar to nav apmierināti, bet lielākā daļa pieņēmusi un bibliotēkā nokārto visu, kas jākartojams pašvaldībā. Tie, kuri šo iespēju izmanto, ir gandarīti, ka nav jābrauc uz Cēsīm,” atklāj bibliotēkas vadītāja.

Bibliotēkā maksājumus pieņem tikai ar bankas norēķina

karti, ne skaidrā naudā. J. Sukure vērtē, ka tas problēmas rada vienreiz divreiz gadā, bet arī to var atrisināt. J. Sukure piebilst, ka bieži iedzīvotāji zvina, interesējas, kā risināt kādu ar pašvaldību saistītu jautājumu.

Bibliotekāre izstāsta, ka visu var izdarīt gan bibliotēkā, gan Cēsīs, gan elektroniski. “Ja klientam ir internetbanka, kopā nokārtojams, kas jākartojams, mans uzdevums tikai parādīt ceļu, pa kuru jāiet,” teic J. Sukure, atklājot, ka arī sākt sniegt pašvaldības pakalpojumus nebija sarežģīti, jo jau līdz tam vietējie cilvēki nākuši uz bibliotēku pēc padoma par interneta izmantošanu un daudziem bijis jāpalīdz. Pagasta pārvaldes vadītāja regulāri dokumentus papīra formātā aizved uz domi. □

Vienādošana neder

Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks AINĀRS ŠTEINS atgādina, ka vienmēr, sākot no jaunu, atklājas kādas nepilnības. Darba gaitā tās tiek novērstas.

“Tehnoloģiju laikā ir saprotami, ka aizvien mazāk izmantojam papīru. Taču reāli, lai pieņemtu vienu vai otru lēmumu, dokumenti papīra formātā ir vajadzīgi. Dokumenti papīra formātā pavisam neizzudīs, taču uz papīra rakstītā neesamība nerīkst ierobežot lēmuma pieņemšanu, jo viss, kas ir papīra formātā, ir arī elektroniski. Cik bieži dokumenti jānogādā Cēsīs, par to vēl vienosimies, bet speciāli braukt nebūtu lietderīgi. Vērtējam, kā iespējami ātri visu izdarīt,” stāsta A. Šteins. Viņš arī uzsver, ka apvienību pārvaldes kārtā, lai pagastu klientu apkal-

pošanas centros varētu izdrukāt “Covid – 19” sertifikātus.

“Neesmu piekritējs uzskatam, ka visu var vienādot. Katrā pagastā ir cita situācija, un būtiskākais ir - pakalpojuma pieejamība nedrīkst kļūt sliktāka, tai jābūt labākai vai vismaz tādai kā līdz šim. Otrā svaru kausā ir, cik tas maksā. Katra situācija ir individuāla, viens variants visiem neder. Kopā ar pārvalžu vadītājiem jālemj, kā darīt. Vērtēsim, kā bibliotēkas strādā, kā sniedz pakalpojumus. Pēc dažiem mēnešiem redzēsim, jo iedzīvotāji sāks maksāt nekustamā īpašuma nodokli, cik daudzi to veiks klientu apkalpošanas centros klātienē,” viedokli pauž A. Šteins, atgādinot, ka liela nozīme ir tam, kā līdz šim bijis pagastos, kā pierasts, kādas ir tradīcijas. Tas jārespektē, arī kaut ko uzlabojot. □

Sīkumi vēl neskaidri

Bibliotekāres nav tikai pašvaldības pakalpojuma sniedzējas, arī konsultantes, kuras var pastāstīt, pie kura pašvaldības speciālista kādā konkrētā jautājumā jāvērsas. Īpaši bieži ir jautājumi - kur un kad satikt sociālo darbinieku. Viņi noteiktās dienās pagastmājās pieņem apmeklētājus.

Biežāk maksā ar skaidru naudu

“Tas ir kas jauns, tie ir papildu pienākumi,” saka Inešu bibliotēkas vadītāja Anita Katlapa un uzsver, ka jaunā sistēma apgūta, atliek tikai strādāt. Janvārī pieņemti ne vairāk kā pieci iesniegumi domei. Inesieši vairāk veic skaidras naudas maksājumus, nekā norēķinās ar bankas karti. “Pateikt, cik laika paiet viena klienta apkalpošanai, nevar. Nav jau tā, ka atnāk un iesniedz jau uzrakstītu iesniegumu. Klients tepat arī izdomā, kas un kā jāraksta. Iesniegumi bijuši par zemes nomu, pieprasījums pēc dokumentu kopijām. Ja ir jautājumi, uz kuriem nevaru atbildēt, piezvanu attiecīgajam domes speciālistam vai iedodu klientam viņa tālruna numuru,” pastāsta bibliotēkas vadītāja un piebilst – nereti kāds saka, ka līdz Vecpiebalgai tikai pieci kilometri, var taču visu nokārtot tur, bet veciem cilvēkiem līdz tai nokļūt nav vienkārši. “Un ar to pašvaldībai jāērķinās. Daudziem bērni, mazbērni dzīvo citur, nevar palīdzēt nokārtot ikdienas lietas. Cilvēki pamazām pierod pie jaunās kārtības,” pārdomas izsaka A. Katlapa.

Ne visi zina, kas mainījies

Kaivē bibliotēka atrodas otrajā stāvā, bet iedzīvotāji pakalpojumus saņem pirmajā. “Kad kāds atnāk, viņš vai nu piezvana, vai, ja uz vietas ir saimnieciskais darbinieks, viņš padod ziņu, tad eju lejā un apkalpoju. Ir dators, pārējais

nepieciešamais. Ja apmeklētāju ir tik maz, tad tas nav grūti,” stāsta bibliotēkas vadītāja Maija Burjote. Pašvaldība piedāvājusi, ka varētu bibliotēku pārcelt uz pirmo stāvu, iespējams, ar laiku tas varētu notikt,” vērtē bibliotekāre. Vispirms telpas jāremontē, un vismaz šogad tas netiks darīts.

Kaivē no komunālajiem pakalpojumiem ir jāmaksā tikai par ūdeni, un arī tas tikai dažu centra māju iedzīvotājiem. “Ne viens vien brīnījies, jo par jauno kārtību nebija dzirdējis. Daudzi jautā, kāpēc notikušas tādas pārmaiņas, kas būs labāk. Iesniegumi bijuši par nekustamā īpašuma nodokļu atlaidēm, pašvaldības darbinieki rakstījuši par atvaļinājuma piešķiršanu. Katram savas vajadzības. Taču nav bijis jautājumu, uz kuriem nav izdevies rast atbildi,” stāsta M. Burjote un piebilst, ka viens kaivēnietis jau samaksājis nekustamā īpašuma nodokli, kārtojot maksājumu par ūdeni, sistēmā jau redzams, cik par īpašumu jāmaksā, kaut vēl nav saņemti paziņojumi. “Par šo iespēju viņš bija ļoti priecīgs,” bilst klientu apkalpošanas centra speciāliste.

Pagasta klientu apkalpošanas centra speciālistei kaivēnieši arī zvanījuši, lai paustu neapmierinātību, ka nav iztīrīti ceļi. M. Burjote uzsver, ka vietējie jau zina, kam jāzvana, ja nu kāds ir ļoti neapmierināts, tad informē pagasta klientu apkalpošanas centru. M. Burjote atzīst, ka pagastā iedzīvotāju skaits aizvien sarūk. Pēdējie divi gadi izmainījuši ikviena ikdienu. “Cilvēki kļuvuši piesardzīgāki, mazāk kontaktējas, meklē iespējas, kā kaut ko nokārtot, nesatiekot citus. Jaunajai paaudzei pakalpojumu centri nav nepieciešami, viņi tiek galā paši. Senioriem, kuriem uz vietas nav bērnu vai mazbērnu, pakalpojumu pieejamība pašu pagastā ir svarīga,” viedokli pauž kaivēniete. Aizvien ne vienam vien aktuāli ir tikt pie izdrukāta “Covid – 19” sertifikāta. Tā kā klientu apkalpošanas centrā, ja apmeklētājam nav internetbankas, to izdarīt nevar, izlīdz ģimenes ārsts.

M. Burjote atzīst, ka, apgūstot

jaunās prasmes, brīžam var apjukt, vai ir bibliotekāre vai pašvaldības pakalpojumu sniedzēja. “Jāpaiet pāris mēnešiem, tad jau darbs būs noteiktā ritmā. Saprotams, ka sīkumi vēl neskaidri gan man, gan iedzīvotājiem. Jūtu, ka pietrūkst laika radošumam, ir idejas, kuras gribas bibliotēkā īstenot. Arī ierobežojumu laiks traucē,” teic M. Burjote.

Būs ērti iedzīvotājiem

Zosēnu pagasta bibliotēkas vadītāja Irene Prīse atzīst, ka gadiem pagasta iedzīvotāji pieraduši visu nokārtot pie pārvaldes vadītājas, bet tagad jānāk uz bibliotēku. Tas radījis apmulsumu. “Uz bibliotēku pa kāpnēm nav viegli tikt. Veciem cilvēkiem uzkāpt grūti. Būs remonts, un bibliotēku pārvietos uz pirmo stāvu. Ieeja būs pa galvenajām durvīm, varēs iebraukt arī ar invalīda ratiņiem. Cilvēks, kuram ierobežota pārvietošanās, jau tagad var izmantot izsaukuma pogu, taču es varu iziet ārā apmainīt grāmatas, bet ne pieņemt maksājumus,” pastāsta I. Prīse.

Zosēnos visi iedzīvotājiem nepieciešamie pakalpojumi, ieskaitot kultūras norises, bibliotēku, kā arī krājaizdevu sabiedrību un ģimenes ārsta praksi, saņemami vienā ēkā. Kad bibliotēku pārcels uz lielākām telpām pirmajā stāvā, līdzšinējā atrašanās vieta noderēs pašdarbniekiem un māksliniekiem pirms un pēc uzstāšanās.

“Vēl mācos, daudz nezināma. Kolēģi palīdz ar padomu. Ir jauns dators, sistēma strādā. Tikai, piemēram, pirmdien trīs stundas nebija interneta savienojuma, bet tas nav pārsteigums, pārrāvumi notiek diezgan regulāri,” stāsta klientu apkalpošanas speciāliste. Pagaidām nav arī skaidrs, kā dokumentus papīra formātā nogādāt uz Cēsīm, cik bieži tas būs jādara. Un dienās, kad uz Cēsīm jābrauc bibliotēkas vadītāji, apmeklētāji nevarēs saņemt arī klientu centra pakalpojumus. □

Zemnieki seko līdzī laikam un tehnoloģijām

ANDRIS POLIS ir zemnieks Inešos. Viņš atklāj, ka pagastmājā nav bijis jau pāris gadu. “Manā dzīvē nekas nemainījās ne tad, kad izveidoja Vecpiebalgas novadu, ne tagad. Attālumš no mājas līdz Inešiem vai Vecpiebalgai vienāds. Kopš visu var samaksāt internetā, pašvaldībā neko neesmu kārtojis,” stāsta A. Polis. Viņš atgādina, ka jau cara laikā bijis dekrēts, ka pagastiem, lai cik tie lieli vai mazi, jābūt pašpietiekamiem, jāsavāc nodokļos tik daudz naudas, lai pastāvētu. “Tagad, ja nav naudas, to iedod. Vai tas ir pareizi? Mazie pagasti sevi no kartes ir nosvītējuši. Inešos taču nekā nav – ne skolas, ne pasta -, ko darīt pārvaldei. Ja tās nebūs, vai dzīvosim sliktāk? Teikt, ka kaut kas būtu sliktāk, nevar, ka kaut kā trūktu, nevaru. Izskatās, ka pārāk apdārti neesam. Pēcpusdienā arī ceļš pat šajā trakajā laikā ir iztīrīts, saprotu, ka uzreiz visus ceļus nevar iztīrīt. Redzēsim, cik devīga novada vadība būs nākotnē,” pārdomas izsaka inesiets.

A. Polis uzsver, ka tehnoloģijas attīstās, tās maina ikdienu. Savulaik, kad katrs gāja uz pagastmāju maksāt nodokļus, kārtot lietas, vismaz pagasta darbinieki redzēja iedzīvotājus, sarunās uzziņāja, kā kuram klājas. Dzīve mainījies. “Vienīgais, kas rada bažģi, un tā ir mana pieredze, kaut visas uzskaites sistēmas strādātu, kā nākas. Kad veidoja jauno uzskaites kārtību Vecpiebalgas novadā, sistēmas kļūdas dēļ vairākus gadus biju parādniekos par dažiem santīmiem. To varēja nokārtot, tikai aizejot uz kasi un samaksājot, nevis elektroniski. Jācer, ka tādu kļūdu tagad nebūs, ir taču daudz kas mainījies,” stāsta A. Polis.

EDGARS ZIEDIŅŠ visu mūžu nodzīvojis Zosēnos, saimnieko savās “Gaujas Magonās”. “Ko pats vari izdarīt, tas tev ir,” viņš uzsver un dalās pārdomās: “Ko man no pašvaldības vajag? Neko, izņemot ceļu, pa kuru varu aizbraukt, kur vajag. Šajos gados neviens nav interesējies, kā zemniekiem klājas, ko vajadzētu. Ar cilvēkiem ikdienā vairāk būtu jā-

runā, lai jūtas piederīgi. Nododu pienu, kopju lopus, strādāju. Ja arī aizeju uz krājaizdevu sabiedrību vai bibliotēku, nevienu bez darbiniecēm tāpat nesatieku. Zosēni ir tukši, jaunu cilvēku ikdienā pagastā nav, atbrauc tikai brīvdienās. Vecie cilvēki nekur nebrauc, viņiem tikt līdz pagastmājai jau ir notikums. Tiem, kuri lietas kārtā internetā, nav problēmu un nav svarīgi, kādus pakalpojumus var saņemt pagastā, kādus Cēsīs vai Valmierā.” □

Lappusi sagatavoja SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva”.